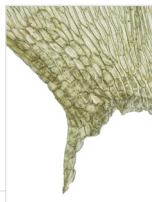

Nyckel till arterna i släktet gräsmossor *Brachythecium*

1. Bashörnsgrupper väl avgränsade, äggrunda, tydligt upplöpande en bit längs nedre bladkanten. Ofta bleka arter som vanligen växer på marken i öppna, torra miljöer 2
- Bashörnsgrupper otydligt eller väl avgränsade, i det senare fallet runda, kvadratiska eller ibland triangulära, ej eller (ibland hos triangulära grupper) kort upplöpande längs bladkanten. Utseende och växtmiljö varierande 4

Key to the genus *Brachythecium*

1. Alar groups well-delimited, ovate and extending up along leaf margin. Often pale species, usually growing on the ground in open, dry habitats 2
- Alar groups indistinctly or sharply delimited; in the latter case circular to quadrate or sometimes triangular, not or (sometimes when triangular) shortly extending up along lower leaf margin. Appearance and habitat varying 4

ARTDATABANKEN

Denna nyckel är publicerad digitalt i [Artfakta](#) och togs fram år 2014 för bokverket Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Nyckelns urval av arter avspeglar systematik och svensk förekomst vid denna tidpunkt. Gruppen kan idag omfatta fler eller färre svenska arter och arternas namn kan också ha ändrats.

Så här använder du nyckeln: Gå vidare till nästa nyckelsteg genom att klicka på siffran. Genom att klicka på ett namn kommer du till en sida i Artfakta där arten/gruppen presenteras.

Källa: Hedenäs, L., Reisborg, C. & Hallingbäck, T. (2014). *Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Bladmossor: Skirmossor–baronmossor. Bryophyta: Hookeria–Anomodon.* (AJ 37–57). Uppsala: ArtDatabanken, SLU.

2. Fjällart. Bladens smala övre parti utgör ca 20 % av bladlängden. Celler i mitten av stambladen 5–8 µm breda ..... *B. coruscum* fjällgräsmossa
- I huvudsak låglandsarter. Bladens smala övre parti utgör 25–35(–40) % av bladlängden. Celler i mitten av stambladen 6–10 µm breda..... 3

2. Mountain species. Narrow upper leaf portion constituting c. 20% of leaf length. Median leaf lamina cells of stem leaves 5–8 µm wide..... *B. coruscum*
- Mainly lowland species. Narrow upper leaf portion constituting c. 25–35(–40)% of leaf length. Median leaf lamina cells of stem leaves 6–10 µm wide..... 3

3. Skildkönad. Blad upprätta, tätt tryckta mot varandra. Grenbladens kant otandad till mycket fintandad. Grenbladens nerv slät, i undantagsfall utlöpande i en otydlig udd på bladets ryggsida. Kapselskaft slätt .... *B. albicans*
blek gräsmossa

– Samkönad. Blad upprätta till något utstående. Grenbladens kant tandad till grovt tandad. Grenbladens nerv ofta utlöpande i en tydlig udd på bladets ryggsida. Kapselskaft åtminstone delvis knottrigt.....*B. campestre*
backgräsmossa

3. Dioicous. Leaves erect and imbricate. Margin of branch leaves entire or very finely denticulate. Branch leaf costa smooth, rarely ending in an indistinct spine on abaxial side. Seta smooth .....*B. albicans*
– Autoicous. Leaves erect to patent. Margin of branch leaves distinctly to coarsely denticulate. Branch leaf costa frequently ending in a distinct spine on abaxial side. Seta at least partly rough .....*B. campestre*

4. Stamblad mer eller mindre plötsligt avsmalnande till en tydligt avsatt, lång, smal och hårlig övre del 5
- Stamblad gradvis avsmalnande från nedom mitten, eller saknar smal och hårlig övre del 6

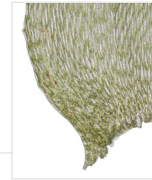
4. Stem leaves in upper portion more or less suddenly tapering to a distinct, long and narrow, piliferous acumen 5
- Stem leaves gradually tapering from below mid-leaf, or lacking narrow, piliferous portion 6

5. Stamblad äggrunda till brett äggrunda, kraftigt kupade. Övergången mellan bladskiva och hårudd abrupt. Celler i mitten av bladet 5–8 μm breda. Fjällart..... *B. cirrosum*
alpin hårgräsmossa
- Stamblad äggrunda till smalt äggrunda, kupade eller måttligt kupade. Övergången mellan bladskiva och hårudd kort men inte abrupt. Celler i mitten av bladet 6–12 μm breda. Sydlig låglandsart ..... *B. tommasinii*
späd hårgräsmossa

5. Stem leaves ovate or broadly ovate, strongly concave. Transition between leaf lamina and piliferous acumen abrupt. Median lamina cells 5–8 μm wide. Northern mountain species.....*B. cirrosum*
- Stem leaves ovate or narrowly ovate, concave. Transition between leaf lamina and piliferous acumen short, but not abrupt. Median lamina cells 6–12 μm wide. Southern lowland species ..... *B. tommasinii*

6. Bashörns-celler kraftigt utvidgade, tydligt större och oftast blekare än kringliggande celler, bildande stora, triangulära och skarpt avgränsade bashörnsgrupper ..... *B. rivulare* källgräsmossa
- Bashörns-celler på sin höjd något större än kringliggande celler, bildande oskarpt avgränsade bashörnsgrupper..... 7

6. Alar cells strongly inflated, markedly wider and usually paler than surrounding cells; alar groups large, triangular and sharply delimited from surrounding cells ..... *B. rivulare*
- Alar cells at most slightly widened; alar groups gradually delimited from surrounding cells..... 7

- 7. Stamblad släta eller svagt längsveckade 8
- Stamblad mer eller mindre kraftigt längsveckade..... 9

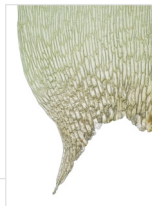

- 7. Stem leaves smooth or slightly plicate 8
- Stem leaves more or less strongly plicate..... 9

8. Stambladens kant tandad eller fintandad i övre halvan, grenbladens kant tydligare tandad. Bashörnceller rektangulära, något oregelbundna, bildande en otydligt avgränsad, triangulär grupp av varierande storlek. Kapselskaft knotttrigt..... ***B. rutabulum***
stor gräsmossa

- Stambladens kant utan eller med enstaka mycket fina tänder nära bladspetsen, grenbladens kant ibland fintandad. Bashörnceller regelbundet rektangulära, bildande en otydligt avgränsad, äggrund eller kort äggrund grupp som gradvis övergår i de andra, likartade basala bladcellerna. Kapselskaft slätt..... ***B. mildeanum***
lergräsmossa

8. Upper stem leaf margin denticulate or finely so, branch leaf margin more strongly denticulate. Alar cells rectangular and somewhat irregular, forming indistinctly delimited, small or large, triangular groups. Seta rough ..... ***B. rutabulum***
- Stem leaf margin entire or with scattered fine denticles near leaf apex, branch leaf margin sometimes finely denticulate. Alar cells regularly rectangular, forming ovate or shortly ovate groups that are indistinctly delimited. Seta smooth..... ***B. mildeanum***

9. Bladnerv lång, slutar 75–85 % upp i bladet. Särskilt stamblad mycket kraftigt längsveckade, ger därför ett styvt intryck. Kapselskaft knottigt ..... *B. geheebii* lockgräsmossa
- Bladnerv kortare, slutar 50–75 % upp i bladet. Blad mindre kraftigt veckade. Kapselskaft slätt 10

9. Costa long, ending 75–85% up the leaf. Leaves very strongly plicate, and therefore seemingly rigid. Seta rough..... *B. geheebii*
- Costa shorter, ending 50–75% up the leaf. Leaves less strongly plicate. Seta smooth 10

10. Grenbladens kant tandad till grovtandad. Bladnerv ofta utlöpande i en tydlig udd på bladets ryggsida. Gröna eller gulgröna arter..... 11
- Grenbladens kant fintandad till nästan otandad. Bladnerv vanligen slät, sällan utlöpande i en fin udd. Ofta blekgröna eller gyllengula arter 12

10. Margin of branch leaves distinctly to coarsely denticulate. Costa often ending in a distinct spine on abaxial side. Green or yellowish green species..... 11
- Margin of branch leaves finely denticulate to almost entire. Costa smooth or rarely ending in a small spine. Often pale or golden green species..... 12

11. Samkönad, medelstor art (fuktiga skott 1,1–1,8(–1,9) mm breda).
 Celler i bladmitten 54–149 µm långa ..... ***B. salebrosum***
skogsgräsmossa
- Skildkönad, mindre art (skott (0,6–)0,7–1,2 mm breda). Celler i bladmitten (27–)29–95 µm långa ..... ***B. erythrorrhizon***
tajgagräsmossa

11. Autoicous. Medium-sized species, shoots 1.1–1.8(–1.9) mm wide.
 Median lamina cells 54–149 µm long..... ***B. salebrosum***
- Dioicous. Small species, shoots (0.6–)0.7–1.2 mm wide. Median lamina cells (27–)29–95 µm long ..... ***B. erythrorrhizon***

12. Skildkönad, blekgrön till nästan vitaktig art. Stamblad avlångt triangulära, nära bladspetsen med ett långt och smalt, hårligt parti.

På torr mark ..... *B. glareosum*
kalkgräsmossa

- Samkönad, gyllengul till blekt gyllengul art. Stamblad äggrunda, nära bladspetsen smala men inte hårlika. På fuktig till våt mark ..... *B. turgidum*
fet gräsmossa

12. Dioicous. Plants pale green to almost whitish. Stem leaves elongate-triangular, near apex with a long and narrow, piliferous portion. On dry ground ..... *B. glareosum*
- Autoicous. Plants golden to pale golden yellow. Stem leaves ovate, near apex narrow but not piliferous. On moist to wet ground ..... *B. turgidum*